

prý se proto hlavní přelíčení v této trestní věci odročiti až do ukončení onoho civilního sporu, jak to obhájce při hlavním přelíčení navrhoval, čemuž však soud nevyhověl. Tím byl prý obžalovaný zkrácen na svých právech, poněvadž, kdyby civilní spor skončil úspěšně pro obžalovaného, bylo by prý pohledávání svědka R-a z narovnaní vzájemnou pohledávkou obžalovaného 19.450 Kč zapláceno, ba přepláceno, a nastala by tímto způsobem, i kdyby prý se obžalovaný byl dopustil zpronevěry koní, beztrestnost zpronevěry pro účinnou lítost ve smyslu §u 187 tr. zák. Stížnost je bezdůvodna. Po skutkové stránce dlužno předně zdůrazniti, že dle zjištění nejsou nároky, uplatňované obžalovaným proti R-ovi civilní žalobou s tímto trestním případem v žádné souvislosti. Běžeť soud ohledně obou obžalovanému zapůjčených koní za prokázáno, že obžalovaný měl dle úmluvy koní těch pro svou potřebu užívat, že však byl naproti tomu povinen koně krmiti a že se k tomu také zavázal. Soud zjišťuje dále, že obžalovaný při smíru ze dne 3. listopadu 1920 s Josefem R-ou neuplatňoval proti němu žádných nároků. Okolnost, že nároky, vymáhané civilní žalobou, nejsou v souvislosti s případem, o nějž tu jde, nebyla by arci s hlediska soukromoprávního na závadu jejich započtení na nárok Josefa R. proti obžalovanému ze smíru, poněvadž podmínkou započtení vzájemných pohledávek není totožnost jejich právního důvodu. Leč pro obor práva trestního nevyklučovala by pouhá okolnost, že obžalovanému příslušela proti druhé straně vzájemná pohledávka, protiprávnost jeho jednání, zvláště když jde o vzájemnou pohledávku, jež, jak o tom svědčí obsah spisu zemského soudu v Praze, nelze uznati ve smyslu §u 1438 obč. zák. za likvidní, to jest bez rozsáhlého provádění důkazů zjistitelnou. Neboť, měl-li obžalovaný skutečně za to, že má na R-ovi co k pohledávání, zavdávalo mu to podnět k tomu, by naléhal vůči R-ovi na súčtování, nebo v případě, že by se vzpěchoval, k vymáhání vzájemné pohledávky cestou soudní, neopravňovalo ho však nikterak, by svémocně prodal koně svěřené mu druhou stranou a ponechal si peníze za ně stržené pro sebe. Protiprávnost jednání obžalovaného je tím patrnější, uváží-li se, že neuplatňoval vzájemné pohledávky ani při smíru ze dne 21. března 1921 před okresním soudem v N., kdy se zavázal zaplatiti R-ovi zažalovaných 19.859 Kč s přísl., ale že nastoupil proti R-ovi cestu soudní až teprve 4 měsíce po učiněném trestním oznámení. Za tohoto stavu věci nepřišla by obžalovanému k dobru beztrestnost z důvodu § 187 tr. zák. ani v tom případě, kdyby obžalovanému zažalovaná pohledávka byla skutečně snad přisouzena. Právní posouzení věci nalézacím soudem je proto bezvadné a není tu důvodu zmatečnosti čís. 9 b) §u 281 tr. ř. Tím je odňata půda i pro dovolávání se důvodu zmatečnosti č. 4 §u 281 tr. ř. z té příčiny, že nebylo vyhověno návrhu obžalovaného, by trestní řízení přerušeno bylo až do právoplatného zakončení onoho sporu civilního.

Čís. 1305.

Prodej bezcenných věcí jako léčidel zakládá sice skutkovou podstatu podvodu, nikoliv však též přestupku dle §u 343 tr. zák.

(Rozh. ze dne 17. října 1923, Kr I 1175/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalované do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 30. srpna 1922, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem podvodu dle §§ 197, 200, 201 d) tr. zák. a přestupkem §u 343 tr. zák., potud, že zrušil napadený rozsudek v odsuzujícím výroku pro přestupek §u 343 tr. zák. a sprostil obžalovanou z obžaloby pro tento trestný čin; jinak zmateční stížnost zavrhl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti dle §u 281 čís. 9 a) tr. ř., shledává nesprávné použití zákona v tom, že soud uznal obžalovanou vinnou zločinem podvodu, ačkoliv podle rozsudečných zjištění prý obžalovaná jen zdůrazňovala účelnost koupě jalovcové šťávy vzhledem k udanlivým nemocem koupěchtivých, v čemž nelze spatřiti lstivé předstírání ve smyslu §u 197 tr. zák., nýbrž jen vychvalování zboží a jeho vhodnosti k hojení různých nemocí, tedy reklamu, v životě obchodnickém obvyklou, která, ač snad nezakládá se zcela na pravdě, nemůže osobu obyčejných schopností uvésti v omyl. Osoba taková prý ví a musí věděti, že jen lékař jest s to, by poznal nemoce. Kupitelé prý v tomto případě věděli, že obžalovaná je pouze podomní obchodnicí, která lékařských znalostí nemá, takže, i když jim prohlásila, že trpí nějakou nemocí, bez pochyby musili si býti vědomi, že se tu jedná pouze o ponoukání ke koupi. Tvrzení nepravdivé dlužno prý považovati za lstivé předstírání jen tehdy, když se děje způsobem takovým, že za normálních okolností a při obyčejné opatrnosti nelze snadno seznati omyl jím vyvolaný. Vychvalování zboží, jaké bylo v tomto případě soudem zjištěno, jest prý u podomních obchodníků zjevem obvyklým, který každý kupující může správně posuzovati, takže není s to, by oklamal a uvedl v omyl. Avšak stížnost není v právu. Vývody její uchylují se částečně od rozsudečných zjištění. Napadený rozsudek zjišťuje, že obžalovaná předstírala, že byla několik let pomocnicí bylinářky, u níž prý nabyla znalostí léčitelství, dále, že soukromí účastníci nebo jejich příbuzní jsou nemocní, že šťáva jalovcová a ostatní nabízené prostředky jsou účelným léčidlem pro jejich nemoc, a že si byla vědoma bezúčelnosti vychvalovaných prostředků léčebních. Tato nepravdivá tvrzení však vybočují zřejmě z rámce obvyklého vychvalování zboží, neboť nepravdivost jich nelze bez důkladnějšího rozmyslu nebo pátrání ihned seznati, a jsou způsobilá vyvolati nesprávnou představu a vzbuditi víru v pravdivost tvrzení u osob oklamáných. Zvláštní námahy a dovednosti k dosažení oklamání zákon nevyhledává. Stačí, že obžalovaná podle skutkových zjištění mohla vyvolati, ba i vyvolala nepravdivým tvrzením mylné mínění o pravém stavu věci. Tvrдила-li tedy obžalovaná vědomě nepravdivě, že jest znalou léčitelství, že soukromí účastníci jsou nemocní a že nabízené zboží jest účelným léčidlem pro jejich nemoc, ukrývala se pod nepravou rouškou osoby znalé umění léčebného. Ježto pak nelézací soud po stránce subjektivní zjišťuje, že obžalovaná jednala v úmyslu, aby svedla tím soukromé účastníky ke školivým činům, ku kterýmž by se nebyli odhodlali, kdyby podvod nebyl býval na nich spá-

chán, ježto by nikdy nekupovali méně cennou, pro ně pak skoro bezcennou jalovcovou šťávu v takovém množství, a že oklamání utrpěli tím škodu 200 Kč převyšující, jsou tu všechny náležitosti zločinu podvodu, zejména i lest a vyvolání omylu po rozumu §§ 197, 200, 201 d) tr. zák.

Pokud však stížnost týmž důvodem zmatečnosti napadá odsouzení obžalované pro přestupek §u 343 tr. zák., nelze jí upřítí oprávnění. Skutková podstata tohoto přestupku vyžaduje, aby provozováno bylo hojičství. Než podle rozsudečných zjištění nelze mluvit v tomto případě o nějakém léčení nemocných. Soud zjišťuje, že obžalovaná jednala v úmyslu, by prodávala méněcenné zboží, že si byla vědoma bezúčelnosti nabízených jí léčidel, pokud se týče, že jen předstírala, že jest znalou hojičství a že poškození jsou nemocní. Tím jest však také zjištěno, že obžalovaná léčení soukromých účastníků vůbec nezamýšlela. Jedná se tedy jen o prodej méněcenných prostředků léčebních v úmyslu podvodném, nikoli však o provozování hojičství ve smyslu §u 343 tr. zák.

Čís. 1306.

Vynucení konání, k němuž osoba, na níž se požaduje, jest povinna, není vydíráním.

Jen pokud úmysl a činnost pachatele neb účinky jeho činnosti převyšují násilí §em 83 tr. zák. předpokládané, lze na činnost pachatele vedle ustanovení §u 83 tr. zák. použítí současně trestního ustanovení, které ohledně tohoto přebytku přichází v úvahu.

(Roz. ze dne 18. října 1923, Kr I 998/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 15. května 1922, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem vydírání dle §u 98 lit. a), b) tr. zák., zločinem rušení míru domovního dle §u 83 tr. zák. a přestupkem §u 411 tr. zák., pokud napadla výrok prvé stolice, jímž byli obžalovaní uznáni vinnými zločinem vydírání dle §u 98 písm. a) b) tr. zák., zrušil napadený rozsudek v tomto výroku a sprostil stěžovatele z obžaloby pro zločin dle §u 98 lit. a), b) tr. zák., jehož se prý dopustili tím, že dne 24. března 1921 v N. řediteli továrny Adolfovi N-ovi skutečné násilí učinili a mu bezprostředně ústně vyhrožovali ublížením na těle, by na něm vynutili vyplacení ošacovacího přídatku, při čemž vyhrůžka ta, hledíc k okolnostem, byla způsobilá vzbuditi v Adolfovi N-ovi důvodnou obavu. Jinak zmateční stížnost obžalovaných zavrhl. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

v d ů v o d e c h :

Vývody zmateční stížnosti odnášejí se — třebaže se konečný její návrh domáhá povšechně sprostění stěžovatelů z obžaloby — jak po skutkové tak i po věcné stránce výhradně k výroku, jímž obžalovaní byli uznáni vinnými zločiny rušení míru domovního a vydírání, a ke skutkovým zjištěním, na kterých se tento výrok zakládá.